

Kazalo

Predgovor	6
Uvod	8
Zasnova vodnika	12
1 Goričko	14
2 Radgonsko-Kapelske gorice	18
3 Ljutomersko-Ormoške gorice	22
4 Haloški Paradiž	24
5 Donačka gora	26
6 Ob Dravinji	29
7 Voglajnsko gričevje	31
8 Gričevje ob Sotli	34
9 Bizejsko	36
10 Pod Gorjanci	38
11 Krško hribovje	41
12 Nad dolino Sopote	44
13 Hribovje nad Laškim	46
14 Zasavska Sveta gora	49
15 Na Vranjo Peč	52
16 Kum	54
17 Lectov grad	57
18 Prikrito zaledje Krke	60
19 Dolina Krke	63
20 Na sledi Temenici	66
21 Bela krajina	69
22 Kolpa	72
23 Kočevski Rog	75
24 Okoli Goteniške gore	78
25 Krim	80
26 Cerkniško jezero	83
27 Gozdovi Hrušice	87
28 Obrobje Snežnika	91
29 Vremščica	94
30 Brkini	98
31 Slavnik	100
32 Kraški rob	104
33 Dragonja	107

34 Kras	110
35 Vipavska Brda	113
36 Korada	116
37 Banjšice	119
38 Trnovski gozd	122
39 Javornik	124
40 Nanos	126
41 Vojsko	130
42 Žirovski vrh	134
43 Vrh Sv.Treh kraljev	138
44 Polhograjska "klobasa"	141
45 Križnogorsko hribovje	144
46 Blegoš	147
47 Pod Ratitovcem	150
48 Porezen	153
49 Okoli Kojce	156
50 Šentviška planota	159
51 Koločrat	162
52 Breginjski kot	166
53 Tolminske gore	170
54 Mangartsko sedlo	173
55 Bohinj	176
56 Pokljuka	180
57 Zahodne Karavanke	183
58 Pod Golico	186
59 Sv.Peter	189
60 Košuta	192
61 Dobrave	195
62 Krvavec	199
63 Menina planina	202
64 Smrekovec	205
65 Solčavsko	207
66 Koprivna in Topla	209
67 Zarazborje	212
68 Strojna	214
69 Šentjanž nad Dravčami	217
70 Rogla	220
71 Vzhodno Pohorje	223
72 Kozjak	226

Kum

Strma pot na kralja Posavskega hribovja

Zanimivosti ob poti

1. visok dimnik TE Trbovlje
2. vrh Kuma s cerkvijo sv. Neže
3. razgleden Polšnik
4. toplarji na Mamolju

Dolžina

51 km

Višina

1000 m

Težavnost

Zelo zahteveno: največje težave nas čakajo na začetku med dolgim in strim vzponom iz doline na vrh. Kasneje je še nekaj vzponov, vendar so mnogo krajsi. Zaradi spusta s Kuma, ki poteka po nekoliko globrem kolovozu, se je priporočljivo na izlet podati z gorskim kolesom.

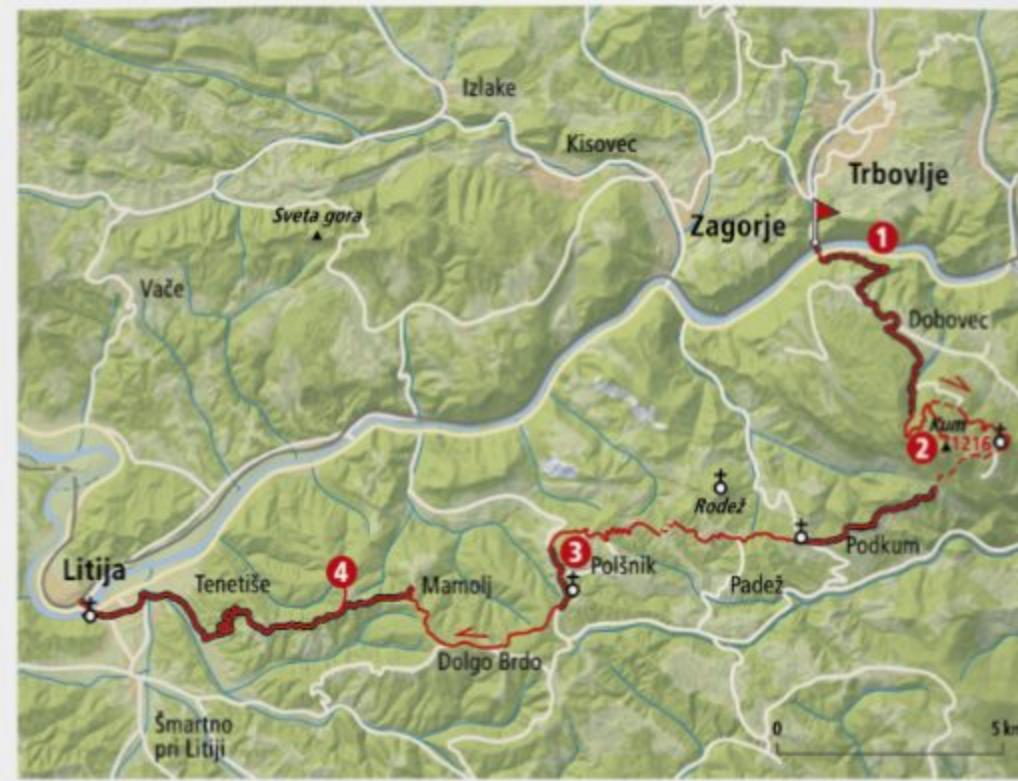
Najprimernejši čas

Morda je to zadnjih nedelj v avgustu, imenovana kar kumska, ko poteka romanje k Sv. Neži. Če pa uživamo v samoti, nam še vedno ostane dovolj primernih dni.

Izhodišče

Izhodišče je železniška postaja Trbovlje na progi Ljubljana–Zidani Most. Postaja je ob Savi, na izhodu stranske doline, v kateri je stisnjeno mesto Trbovlje. Povratna postaja je na isti progi.

www.sidarta.si/gps/vkv
tura-16

Posavsko hribovje deli globoko zarezana reka Sava na dva dela. Tokrat se bomo odpravili v južni del, kjer na Kumu hribovje doseže svojo najvišjo točko. Poleg Kuma pa se bomo popeljali tudi po nižjih hribih in dolinah, ki se z zahoda prislanjajo na tega zasavskega velikana.

Pot se začenja v nič kaj prijetnem okolju Savske doline. To nas bo vzpodbudilo, da se bomo hitro odpravili v višave. Do tja pa nas čaka naporna, strma pot, kar nam že na začetku jasno pove prometni znak z dvomestnim številom pri označbi naklona. Med vzpenjanjem skozi gozd se nam pogled izpod drevesnih krošenj vedno znova ustavi na betonski posasti, ki prebada nebo Savske doline, pri tem pa v ozračje bruhu strupene pline. Dimnik trboveljske termoelektrarne, katerega nižji predhodnik je ogrožal le najbližjo okolico, sedaj nesnago porazdeli po nekoliko širšem prostoru. Nad tem so verjetno še najmanj navdušeni prebivalci vasi Dobovec, saj se jim kadi dobesedno v nos. V vasi se začetna strmina malo poleže, saj leži na ozki terasi. Ta je zapuščina nekdanje Save, ko je pred nekaj milijoni let še začenjala svoje vztrajno odnašanje kamnin.

S skrbno obdelane in naseljene terase se vse do vrha Kuma dviga enakomerno, manj strmo pobočje. V glavnem ga porašča gozd, ugodnejše lege v položnih dolinah pa košnja hrana travnate. Ti travniki so tudi turistično izkoriščeni, saj je pozimi na njih smučarsko središče, imenovano Lontovž. Nad Lontovžem nas vse do vrha spremlja gozd. Na 1220 metrov visokem Kumu, kralju Zasavja, kot ga tudi imenujejo, se znajdemo na manjši čistini. Na njej je precejšnja gneča, vsaj kar se objektov tiče. Najbolj vpadljiv je visoki TV oddajnik, saj je cerkev sv. Neže kljub dvema zvonikoma precej nižja, v njeni senci pa se plašno skriva planinski dom. Nekoč sta na dvoglavem vrhu stali

dve cerkvici, vendar je pred petimi desetletji cerkev sv. Jošta prepustila mesto oddajniku. Božjepotna cerkev sv. Neže občasno na visoki vrh pritegne množice ljudi. Najbolj svečano je na zadnjo avgustovsko nedeljo, ki jo imenujejo kar kumska, ko se zberejo številni verniki z vseh strani neba.

Na gorskih travnikih in gozdovih Kuma bodo na svoj račun prišli tudi občudovalci rastlinstva, ki je zelo pestro, saj se tu srečujejo predstavniki različnih flor, od hladnoljubnih s severa do topoljubnih z juga. Glede pestrosti tudi živalski svet ne zaostaja. Če ne drugače, si ga del lahko ogledamo v zbirki metuljev in hroščev v domu na vrhu. Razgleda ne bomo posebej omenjali, ker je razumljivo, da je zaradi osamljene lege in višine več kot čudovit. Vidimo

Mamolj

Tehnični opis

- 0.0 km/220 m: s postaje gremo čez most preko Save, na drugi strani na križišču krenemo naravnost v breg proti Kumu.
- 3.9 km/590 m: mimo odcep za Škofijo Rižo peljemo naravnost.
- 4.9 km/700 m: na Dobovcu za cerkvijo zavijemo desno.
- 7.0 km/920 m: v travnatem dolu pod smučiščem je razpot; gremo desno navzgor mimo smučišča.
- 10.6 km/1216: vrh Kuma; vrnemo se do razpotja.
- 14.2 km/920 m: na razpotju pod smučiščem zavijemo desno proti Ključevici.
- 18.0 km/1020 m: na sedelcu pod cerkvijo v Ključevici zavijemo levo na kolovoz, ki se mimo samotnih kmetij spušča po južnem pobočju.
- 20.0 km/810 m: v Malem Kumu pridemo na cesto, po njej navzdol v Podkum.
- 24.1 km/740 m: pri gostilni v Podkumu, kjer je odcep k cerkvi, se spustimo na cesto za Zagorje, po njej desno, po 200 m, kjer se začne spuščati, jo zapustimo in nadaljujemo levo po slemenu.
- 24.8 km/720 m: na razpotju zavijemo desno.
- 26.0 km/780 m: z leve se priključi cesta iz Padeža; nadaljujemo mimo kmetije.

Kraški rob

Zanimivosti ob poti

1. romanska taborska cerkev sv. Trojice v Hrastovljah
2. grad in utrjena cerkev sv. Martina v Kubedu
3. stavbna dediščina v Smokvici in Rakitovcu
4. Prkičeva in Laška hiša v Podpeči
5. stolp z jamskim taborom v Podpeči

Dolžina

33 km

Višina

450 m

Težavnost

Srednje zahtevno: razgiban svet nam na kratkih razdaljah ponudi nekaj vzponov, kjer je zaradi grobega cestišča priporočljiva uporaba gorskega kolesarja.

Najprimernejši čas

Verjetno bodo le redki oporekali, da je na Kraškem robu najlepše jeseni, ko škrilatno začne ruj in ko zlato valoviti kraški travniki, kjer je zaradi grobega cestišča priporočljiva uporaba gorskega kolesarja.

Izhodišče

Izhodišče je v Hrastovljah. Pod Črnim Kalom zavijemo na križišču za Buzet in se spustimo v dolino, kjer so pod strimi stenami Kraškega roba na obrobju Ríanske doline skrite Hrastovle. Od magistralne ceste pod Črnim Kalom je do Hrastovle slabih 6 km. Mimo Hrastovlj pelje tudi železniška proga Ljubljana–Koper. Postaja je le dober kilometr iz Hrastovlej v sosednjem Dolu.

Med stenami in valami na robu Istre

Nedaleč od obale na poti v notranjost dežele se pri Črem Kalu postavi pokonci strmo skalovje Kraškega roba. Mehko valovito flišno gričevje Slovenske Istre se tu nenadoma zaključi in odstopi prostor ostremu in trdemu apnenčastemu Krasu. „Kjer se srečata fliš in apnenec, je reakcija slednjega silovita: Kot orjaški val, ki ga je spodbudil najmočnejši tufin, vzkipi desetine in stotine metrov kvišku s strimiimi skalnimi pobočji, v katerih ne manjka gladkih sten, polic, stolpov, žlebov, stopnic, pragov, čeri, podorov in spodmolov; šeles visoko zgoraj, kjer mu zmanjka moči, se izteče v položnejše travnate ali gozdne planote, po katerih so kot vrtinci umirajoče se vode posejane vrtače.“ Besede Tomaža Petauerja živo opisuje pokrajino, po kateri nas bo vodila pot. Pri tem je pomembno poudariti, da Kraški rob ni enoten skalni zid, ampak predstavlja zaradi značilne luskaste zgradbe postopen prehod s ponavljajočimi oblikami. Tako si stopničasto slede stene, bregovi in dolinice, imenovane vale, dokler se dokončno ne potopijo v gričevje „sive“ Istre, kot zaradi flišni kamninske zgradbe za razliko od „bele“ apnenčaste severne Istre tudi imenujemo Šavrinska brda.

Zaradi obsežnih gubanj, premikov, lomljenj in narivanj skalnih gmot je pred približno 50 milijoni let nastala slikovita luskasta pokrajina, ki se vleče preko cele Istre, od Trsta do Učke. Ta pas skalovja ni samo ločnica med flišem in apnencem, temveč tudi med primorsko milino in celinsko ostrino, v najširšem smislu meja med Sredozemljem in Srednjo Evropo. Posebna lega med morjem in celino ter pestrost najrazličnejših pokrajinskih oblik na tem ozkem pasu sta omogočili izredno bogastvo rastlinstva in živalstva. V skalnih razpokah, pod stenami ali v senci gabrovo-hrastovih gozdov nas lahko presenetijo mnoge vrste, ki jih drugod ne srečamo. Nad robom, kjer gospodari mogočna burja,

pa so značilni kraški travniki, spomladi odeti v pisano cvetje, jeseni pa v njih rdeče žari rujevo listje.

Na tem prepelu med topoto in mrazom, med različnimi kulturami in neredko različnimi državami je svoje mesto iskal in našel tudi človek. Plodna zemlja na številnih terasah toplih pobočij mu je omogočila preživetje, zavetje pa je poiskal v kamnitih hišah, tesno nagnetenih v gručaste vasi v zavetju mogočnega skalovja. Iz belega kamna je tekom stoletij ustvaril prave mojstrovine ljudske arhitekture. Poleg tega ta skalnata pokrajina v ozki dolinici skriva enega največjih biserov naše kulturne dediščine: v vasi

Hrastovljske freske

www.sidarta.si/gps/vkvtura-32

Hrastovljska cerkev pod skalnatim Kraškim robom

Tehnični opis

0.0 km/170 m: izpod hrastovljske cerkve krenemo do razcepa ceste pri Marijinem pilu pod visoko cipreso in naprej blago navzgor na makadamsko cesto, kasneje kolovoz, ki se po začetnem vzponu začne spuščati ob potoku; po prečkanju potoka se kolovoz izgubi na njivi, vendar v gozdu hitro najdemo nadaljevanje, ki nas popelje navzgor proti glavni cesti.

3.2 km/200 m: na asfaltni cesti zavijemo levo pod steno do Kubeda.

4.0 km/240 m: v Kubedu se odpeljemo na razgleden skalnat grič s cerkvijo in se vrнемo na glavno cesto.

8.0 km/290 m: v Gračišču zavijemo levo mimo šole proti Movražu.

13.2 km/210 m: skozi Smokvico prispremo v Movraž; od spodnjega avtobusnega postajališča krenemo levo iz vasi pod kratkimi stenami strmo navzgor po makadamski cesti.

17.0 km/490 m: pri železniški progri prideemo na asfaltno cesto, po njej levo mimo železniške postaje.

18.6 km/530 m: z razpotja pred Rakitovcem gremo najprej na ogled vasi, nato nazaj, nadaljujemo desno po travnatem hrbtu.

Tolminske gore

Ob divji Zadlaščici do tolminskih planin

Zanimivosti ob poti

1. razgledišče Kobala
2. planina Razor
3. Tolminske Ravne
4. korita Tolminke in Zadlaščice
5. muzejska hiša v Tolminu

Dolžina

39 km

Višinska razlika:

1110 m

Težavnost

Zelo zahtevno: strma in ovinkasta cesta nas vodi v osrčje gora, kjer se po planino Razor spoprimemo že z mulatjero. Brez gorskega kolesa v strminah Tolminskih gora nimamo kaj iskati.

Najprimernejši čas

Zaradi gorskega značaja izleta je sezona omejena predvsem na poletni čas.

Izhodišče

Mesto Tolmin je ujetno na sotočju Soče in Tolminke pod visokimi Tolminskimi gorami. Z notranjostjo je povezan s cesto prek Idrije in skozi Baško grapo, proti jugu gre cesta ob Soči do Nove Gorice, na sever pa sledi Soči v Trento in naprej čez Vršič. V središču mesta je dovolj parkirnih mest. Najblžja železniška postaja je na Mostu na Soči, oddaljena sedem kilometrov.

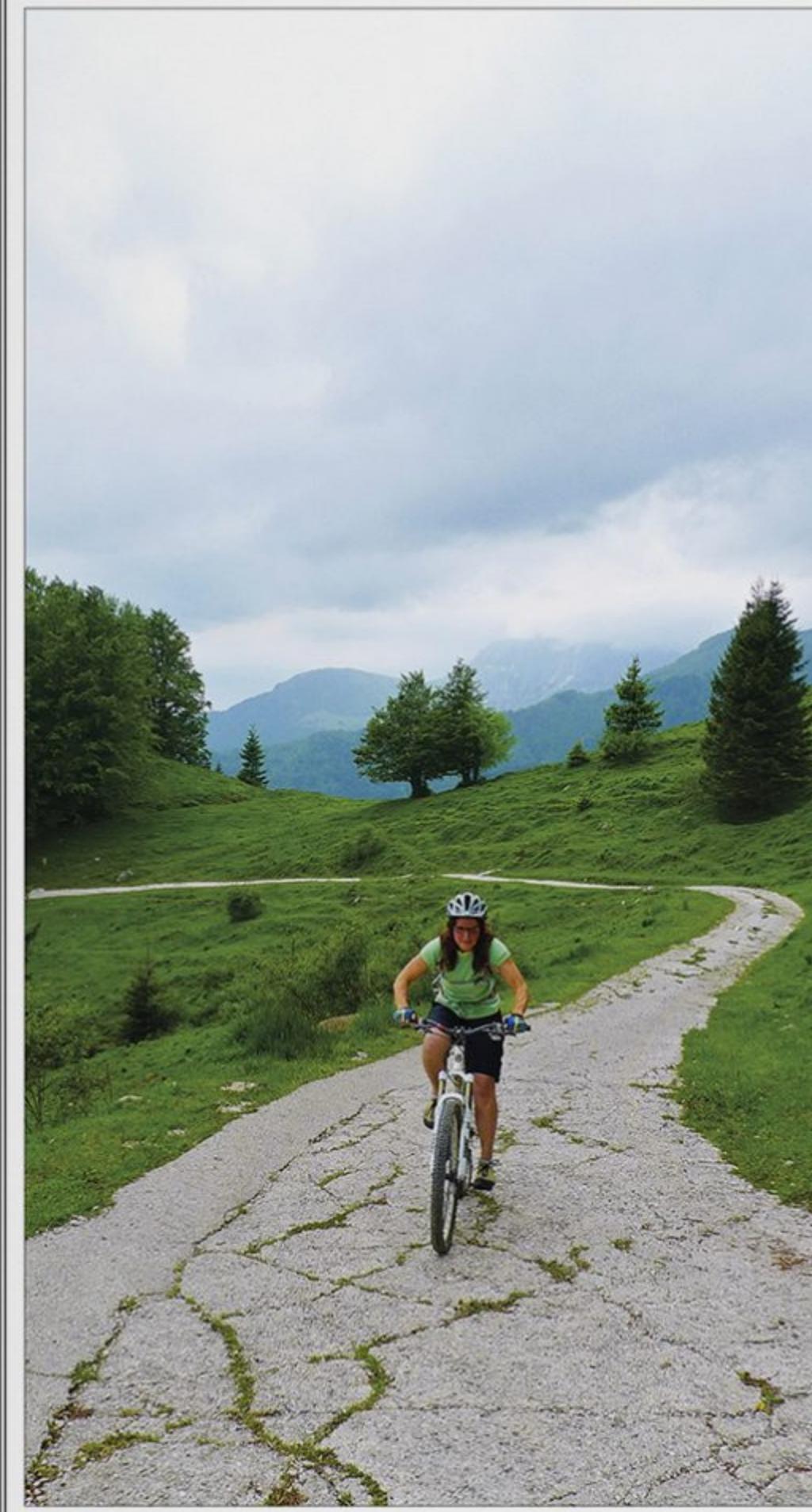
www.sidarta.si/gps/vktura-53

Tokrat bomo odrinili v osrčje Tolminskih gora. Na južnem robu Julijskih Alp, predvsem v dolinah, se močno pozna bližina morja. Blagodejni sredozemski vplivi imajo po dolini Soče prost dostop do visokih grebenov, kjer se srečajo z ostro gorsko klimo. Tega mešanja ni težko zaznati, tako ob pogledu v gozdove, kjer srečamo mnoge topoljubne vrste, kot ob srečanju z arhitekturo hribovskih vasi, v katero je vtkana vsa milina značaja tukajšnjih ljudi. Najgloblje se v Tolminskih gora, ki se končajo na grebenu Tolminsko-Bohinjskih gora, zajeda dolina Tolminke. V spodnjem delu se ji pridruži nekoliko krajsa, pa zato nič manj lepa dolina Zadlaščice ali Zadlašče, kot jo glede na gorovico domačinov tudi lahko poimenujemo. Kljub razgibanemu in pestremu reliefu, ki je nastal na mehkih lapornatih in skrilavih kamninah, je dolina dokaj naseljena. Na strmih pobočjih, ki jih prekinjajo številne terase, so svoje mesto našle skromne domačije. Grebeni nad dolino pa so iz odpornejših, starejših apnencev, kar pomeni, da so bili v preteklosti narinjeni na mlajše sklade. Tolminski gori so v primerjavi z ostalimi gorskimi predeli dobro preprežene s potmi in cestami, kar je dediščina prve svetovne vojne in obdobja po njej. Tvorile so zaledje bližnje soške fronte, na kateri so bili Italijani sicer poraženi, a so po vojni kljub temu zasedli te kraje in nadaljevali z gradnjo prometnic. Pomagale nam bodo na poti med gorami.

Pot se začenja v Tolminu sredi kotline ob Soči, ki se ji izpod visokih gora pridruži še Tolminka. Po prečkanju Tolminke se takoj spoprimemo s strmino, ki pa popusti, ko zapeljemo v dolino Zadlaščice. Globoko pod nami se peni voda v ozkih koritih Tolminke in Zadlaščice, ki si jih je vredno ogledati po vrhniti v Tolmin. Napis ob poti nas opozarja, da smo zakolesarili v Triglavski narodni park, kjer moramo upoštevati nekatera pravila lepega vedenja do narave.

Položna pot nas vodi v dolino Zadlaščice, ki se na široko odpira pred nami. Po bregovih so raztresene domačije Zadlaza, na severni strani je Zadlaz-Čadrg, na naši, južni strani pa Zadlaz-Žabče. Številne propadajoče domačije samevajo sredi zelene doline. Po vojni je industrija v Tolminu zvabila ljudi iz teh odmaknjenih krajev. Marsikje so sredi strmih bregov, kjer se v oprtnikih nosi prst z dna njiv na vrh, ostali samo ostareli vaščani. Stanje je nekoliko izboljšala dobra cesta, ki so jo uredili ob gradnji hidroelektrarne. Leta 1989 so namreč zajezili izvir Zadlaščice in vodo po tri kilometre dolgem cevovodu speljali do centrale v Zadlazu, uporabljajo pa jo tudi tolminski vodovod. Asfaltirali so tudi ovinkasto cesto, ki so jo trasirali že Italijani in nas od centrale zelo strmo

Nad planino Kuk

Na Kobilji glavi

Tehnični opis

0.0 km/200 m: iz središča Tolmina se odpravimo po cesti proti Mostu na Soči. Za mostom čez Tolminko in mimo odcepa za Žabče se pripeljemo do križišča, kjer zavijemo levo za Poljubinj.

1.9 km/220 m: v Poljubinju zavijemo na razcep desno za Kočo na planini Razor in po 3 km na Ljubinju levo za planino Stador.

13.1 km/1030 m: na križišču pred planino Stador nadaljujemo naravnost po makadamsko cesti proti planini Lom. Desno zavije cesta za kočo na planini Stador in Kobalo (1.1 km).

15.0 km/1055 m: na planini Lom nadaljujemo naravnost proti planini Kuk in z nje čez Močila ter ob vznosju Žabiškega Kuka do planine Razor.

20.7 km/1300 m: tik pod Kočo na planini Razor se na cesto priključi mulatjera, po kateri se bomo spustili na Tolminski ravni. V zgornjem delu je precej izpostavljena.

25.5 km/900 m: na Tolminski Ravni se priključimo na asfaltino cesto.

32.3 km/330 m: po strmi ovinkasti cesti se spustimo do elektrarne pri mostu čez Zadlaščico.

37.4 km/220 m: skozi Zadlaz-Žabče se povzpнемo na rob nad Zadlaščico in se spustimo v Žabče.

39.0 km/200 m: iz Žabče se spustimo do glavne ceste Most na Soči-Tolmin in se po njej desno vrnemo v Tolmin.

39.0 km/1210 m: pri Mrzlem studencu, kjer desna cesta zavije proti Bohinju, nadaljujemo naravnost proti Bledu.
49.4 km/610 m: preko Zatrniku se spustimo do Krnice in Zgornjih Gorij, kjer se na razpotju pri cerkvi spustimo naravnost navzdol.
50.6 km/560 m: v Spodnjih Gorjah zavijemo desno navzdol proti Bledu.
52.1 km/510 m: v Rečici nas kažipot usmeri desno proti železniški postaji.
53.4 km/530 m: na železniški postaji na Bledu je konec poti.

Pokljuški gozdovi

Znajdemo se sredi smrekovih gozdov, v pravem labirintu gozdnih cest, ki jih je na Pokljuki vse polno. Kljub temu z orientacijo ne bo težav, saj sledimo glavnih cest. Z višega dela planote se spustimo na dvesto do tristo metrov nižji osrednji del. Med občudovanjem gozdnih prostorjev z redkimi čistinami prispremo do ene večjih gozdnih jas, ki so nastale zaradi planin. Planina Javornik s kuliso dvatisočakov, ki obrobljajo planoto, ponudi vrhunec estetskih občutkov. Med stanovi in zvončljajočo živino si lahko mirno privočimo zaslужeni počitek, saj nas čaka le še kratka pot do glavnih cest, ki se preko Zatrnika spušča proti Bledu. Na povratku lahko več pozornosti posvetimo Blestu. Poleg kopanja v jezeru si lahko omislimo še vzpon na grad, po tradiciji pa se ne smemo odpovedati pokušini znamenitih kremnih rezin.

Če se namesto za dostop z vlakom odločimo za dostop z avtom, lahko izhodišče približamo Pokljuki in kolesa razložimo v Zgornjih Gorjah ali v Krnici. Na ta način pridobimo nekaj časa, ki ga lahko izkoristimo za peš ogled Pokljuške soteske, ki jo je na poti s planote proti Radovni izdolbel potok Ribičica. Zanimiva pot je speljana v suho sotesko in skozi naravna okna nad njo.

182

Smolejeve domačije v Srednji Radovni, ki nas opozarja na grozljiv teror v času druge svetovne vojne, ko so Nemci hiše požgali in vanje zmetali tudi žive prebivalce. V Srednji Radovni je zanimivo jezerce v opuščenem kopu jezerske krede. Po umiku ledenika je namreč v dolini nastalo veliko jezero, njegov ostanek pa je kreda. Za jezercem je tudi konec lagodne vožnje po dolini, saj nas čaka vzpon na pobočja Pokljuke. Gozdna cesta nas popelje v kratko in strmo stransko Streseno dolino. Obkrožajo nas mogočni gozdovi. Šele na robu planote se toliko razredčijo, da se nam odpre pogled na sever preko Mežake proti Karavankam. Najvišjo točko izleta dosežemo na nekoliko dvignjenem robu planote okoli planine Klek.

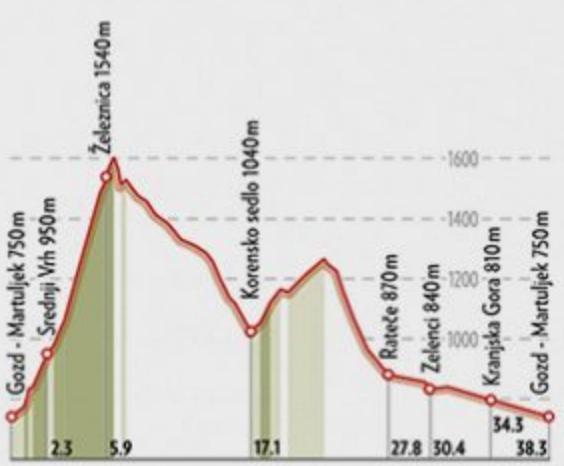
Zahodne Karavanke

Po sončnih pobočjih nad Zgornjesavsko dolino

Zanimivosti ob poti

1. slapovi na Jermanu
2. Hlebanjeva domačija na Srednjem Vrhu
3. Šurcova domačija v Ratečah
4. Zelenci - izvir Save Dolinke
5. Liznjekova domačija v Kranjski Gori

Dolžina

38 km

Višinska razlika

860 m

Težavnost

Zelo zahtevno: izlet sicer ni dolg in tudi večino časa poteka po prijetnih cestah visoko nad dolino, le vzpon do teh višin vodi po zelo stremem kolovozu. Priporočljiva je uporaba gorskega kolesa.

Najprimernejši čas

Pobočja Karavank izžarevajo posebno lepoto jeseni, ko se bukve in macesni ogrejo v rdeče in rumene barve, skalni velikani na nasprotni strani pa se že šibijo pod belino snega.

Izhodišče

Gozd - Martuljek leži v ozki Zgornjesavski dolini ob cesti z Jesenic proti Kranjski Gori. Veliko parkirišče je na voljo takoj za mostom čez Savo.

www.sidarta.si/gps/vkv
tura-57

183

Spust s Tromeje

Tehnični opis

0.0 km/740 m: s parkirišča ob mostu čez Savo in Gozdu - Martuljku gremo po glavni cesti za kažipoto za Srednji Vrh.

2.3 km/950 m: na razpotju pod počitniškim domom v Srednjem Vru zavijemo levo mimo Hlebanjeve domačije, za njoo pa desno strmo navzgor mimo vodnega zajetja v dolini Jermana.

5.9 km/1540 m: kolovoz nas pripelje v Železnico, kjer se priključimo na gozdno cesto in gremo po njej levo.

6.7 km/1600 m: po cesti se zložno vzpnemo do odcepa ceste do planine Blekove na sedlu na meji, kjer zavijemo levo. (Zaprajte leset!)

12.8 km/1320 m: preko Jureževe planine se spuščamo po pobočjih Vošče do ostrega desnega ovinka, kjer se stranska cesta odcepi k pretvorniku; nadalujemo po cesti do jarka; po 600 m se navzgor odcepi stranska cesta, mi pa gremo navzdol.

17.1 km/1040 m: pridemo na asfaltno cesto s Korenskega sedla in se po njej spustimo le dobreih 10 m, nato zavijemo desno na gozdno cesto; po 600 m z nje navzdol zavije kolovoz, mi pa se po cesti začnemo vzpenjati.

23.1 km/1280 m: po dolgem prečenju pridemo iznad Podkorenja v povirje Trebiže nad Ratečami, kjer se desno odcepi slabša cesta proti tromeji, mi pa se spuščamo v dolino.

27.8 km/870 m: ob meji z Italijo se spustimo v Rateče, kjer pri penzionu Šurc zavijemo po asfaltu levo skozi vas (če želimo naravnost na kolesarsko pot, tu zavijemo desno); na izhodu iz vasi gre prednostna cesta desno proti magistralni cesti, ki jo prečkamo in se po cesti proti Planici na naslednjem križišču priključimo na kolesarsko pot.

razgledom izredno vabljiv gorniški cilj (s ceste na Jureževi planini ni do vrha več kot pol ure lagodne hoje), preči strma gozdnata pobočja, s katerih se nam ves čas odpirajo novi pogledi na dolino in na gore nad njimi. Pod nami leži Kranjska gora z dolgimi travnatimi trakovi smučišč, ki se stegujejo proti vrhu Vitranca.

Za Brvogami, kjer je televizijski pretvornik, postane pot nekoliko slikovitejša. Prečka namreč mnoge potoke, ki so zarezali globoke struge v neodporne kamnine. Tu so bila še do nedavna velika hudourniška žarišča, ki so zaradi obilnega zasipavanja povzročala sive lase prebivalcem v dolini. Pod Korenskim sedлом se le za hip srečamo z glavno cesto iz Avstrije, kajti hitro

Kolesarska pot med Martuljkom in Kranjsko Goro

naletimo na novo gozdno cesto, ki nas popelje naprej proti zahodu. Spreminja se tudi panorama, saj se vse bolj odpira pogled v dolino Planice, ki se od svetovno znanih skalnatnic pod Poncami zajeda pod koničasti Jalovec. Pot po Karavankah se konča v povirju Trebiže nad Ratečami, kjer se meji z Avstrijo pridruži še meja z Italijo. Tromeja je na dobrih 1500 metrov visoki Peči, mi pa se le slabih tristo metrov niže spuščamo tik ob italijanski meji proti Ratečam, zadnji vasi na naši strani. Visoko ob Trebiži segajo iz vasi prostrane senožeti, ki razbijajo enoličnost gozdnih pobočij.

Rateč se je prijel vzdevek Kranjska Sibirija, saj v kotu pod visokimi gorami zima nerada popušča. Da so to ostrino podnebla vsaj malo omilili, so prvi naseljenici hiše postavili na prisojni obronek Karavank. O njihovih zgodnjih naselitvah pričajo že predromanski temelji v cerkvi sv. Tomaža. Mnoge domačije so zanimivi spomeniki nekdanjih stavbarskih veščin, kot je na primer Šurcova domačija, s katero se najprej srečamo na začetku vasi.

Pri vasi je tudi razvodje med dravskim in savskim povodjem, po katerem poteka meja z Italijo. Ob meji je presihajoče jezerce Ledine, od koder voda ob obilici padavin teče čez razvodnico na italijansko stran, kar strokovno imenujemo bifurkacija. Nekaj vode priteče v Ledine s Karavank, nekaj pa podzemno iz Planice. Najbolj znan je podzemni tok iz Planice do Zelenčev, kjer pravimo, da izvira Sava Dolinka. V resnici z dna kristalno čistih jezerc brbota voda, ki pod zemljo priteka z gora nad Planico. Ker je Nadiža največji izvir v Tamarju, zgornjem delu Planice, njej pripada naziv prvega izvira Save, naslednji pa je po kratki podzemski poti v Zelenčih.

Zelenci so skupaj z močvirjem, ki se širi po dolini dober kilometr pod izviri in je ostanek nekdanjega jezera, izredna naravna znamenitost in zatočišče

bujnemu rastlinstvu in živalstvu. Do izvira vodi urejena pot, močvirje pa si lahko ogledamo z lesenega mostička, ki povezuje obe bregova, nam pa omogoča, da pridemo na južno stran, kjer so na pobočjih Vitranca številna smučišča zimsko-športnega centra Kranjska Gora. Pod smučišči poteka trasa opuščene železnice. Leta 1870 je bila namreč iz Ljubljane do Trbiža zgrajena železniška proga, vendar je slabih sto let kasneje po njej odpeljal zadnji vlak. Nanjo spominja le delno ohranjena trasa s poslopji nekdanjih postaj. Trasi proge sledi kolesarska pot, ki nas pripelje v Kranjsko Goro. Nekdaj Borovška ves, kasneje Kranjska Gora se je razvila ob pomembnem prehodu iz Zgornjesavske v Soško dolino. Vas je danes v glavnem v znamenju

Zelenci in dolina Planice

turizma, obnovljena Liznjekova hiša z zanimivo zunanjino in notranjo opremo pa si vsekakor zasluži obisk, saj ohranja spomin na čase, ko se je po hiši valil dim iz črne kuhinje.

Do Gozda - Martuljka, kjer je konec krožne poti po Zgornjesavski dolini, iz Kranjske Gore ni več daleč. Sledimo kolesarski stezi, ki vodi iz Rateč do Mojstrane.

30.4 km/840 m: čez leseno brv lahko zavijemo levo k Zelencem in se vrnemo na pot. Nadalujemo pod smučišči mimo odcepa za Podkoren in mimo nekdanje železniške postaje med Savo in strim pobočjem Vitranca. Pod smučišči se pripeljemo v Kranjsko Goro, kjer gremo po glavni ulici proti cerkvi.

34.3 km/810 m: mimo cerkve in Liznjekove domačije nadalujemo do ceste za Vršič, jo prečkamo in čez Pišnico odkolesarimo proti Gozdu - Martuljku.

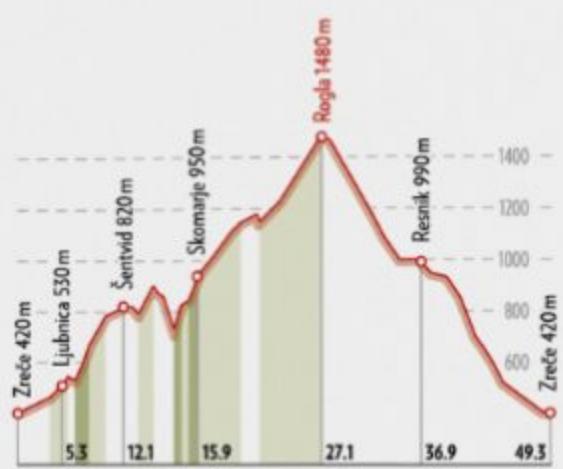
38.3 km/750 m: kolesarska pot nas pripelje do parkirišča pred mostom ob glavni cesti v Gozdu - Martuljku.

Rogla

Po prisojnih pobočjih Pohorja

Zanimivosti ob poti

1. Štrucova hiša na Skomarju
2. Ošlakova domačija

Dolžina

49 km

Višinska razlika

1080 m

Težavnost

Zelo zahtevno: izlet sicer poteka po dobrih makadamskih in asfaltnih cestah, ki pa vodijo visoko na vrh pohorskega masiva.

Najprimernejši čas

Ko ozelenijo pohorski gozdovi in zacetvijo pohorske planje, je tam morda najlepše. Torej v juniju ali juliju, ko iz zelenja travnikov pokukajo rumena sončeca arnikinii cvetov, pa še kakšno malino bomo odtrgali ob cesti v gozdu.

Izhodišče

Zreče so mlado mesto pod Pohorjem, ki leži nedaleč od stare magistralne ceste med Celjem in Mariborom. Na pot krenemo izpred Term Zreče.

www.sidarta.si/gps/vkv
tura-70

Str. 221: Lovrenška jezera

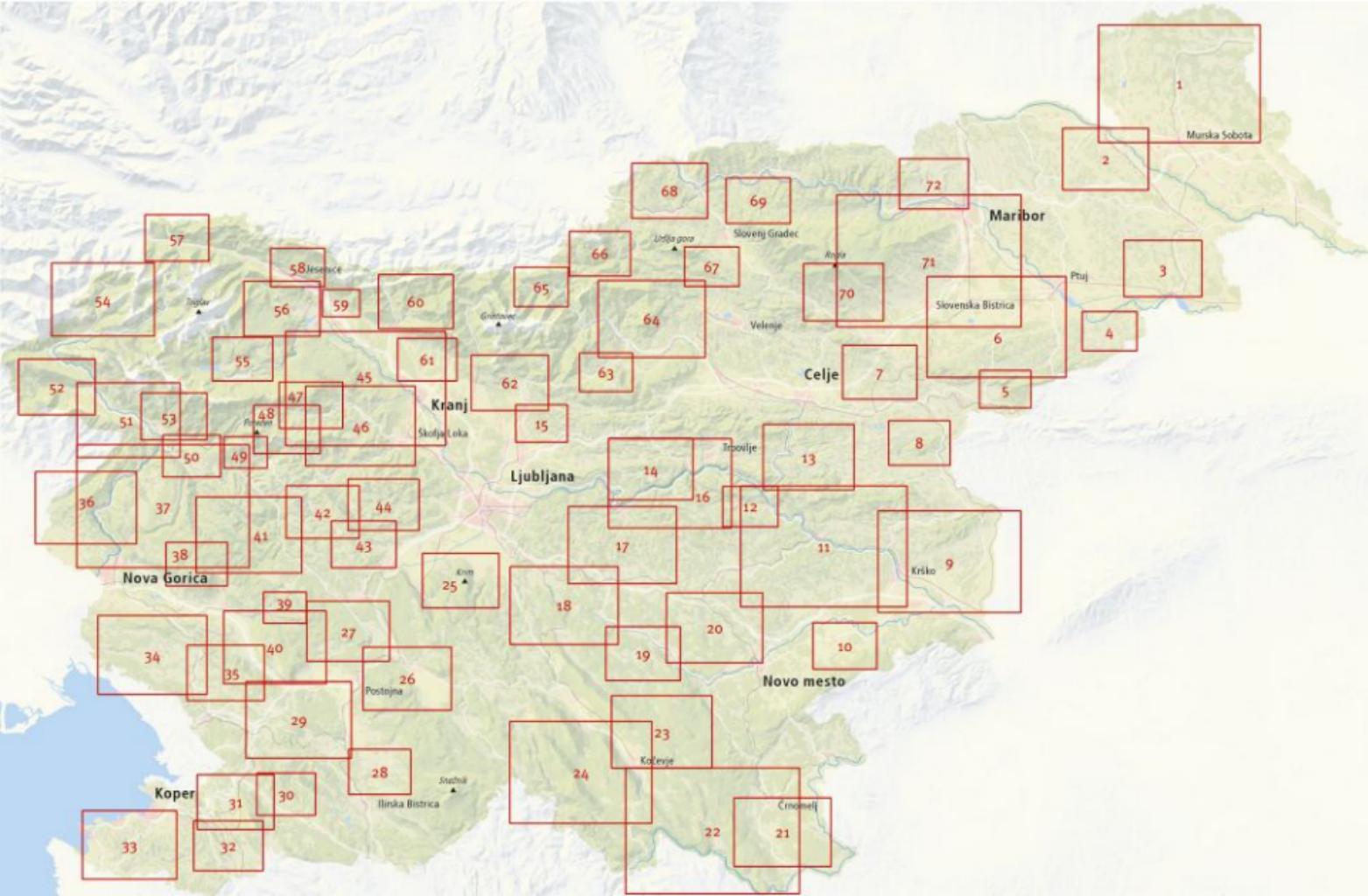

Zreško Pohorje z Roglo pripada prisojnemu delu osrednjega Pohorja. Če bi na masiv Pohorja pogledali iz zraka ali bi ga poiskali na zemljevidu, bi opazili, da je rahlo usločene oblike. Vzhodni in zahodni krak sta ukrivljena proti severu, osredni del pa sega na jug. V tem južnem delu pa je najbolj izrazit vrh Rogla. Ko se torej odpravljamo na Roglo, lahko rečemo, da gremo na pot po pohorski simetrali.

Pot se začenja v našem najmlajšem mestu, ki si je tovrstne pravice priborilo šele leta 1988. K temu je prišlo silev razvoj kraja, ki je temeljil predvsem na močni kovaški industriji in turizmu. Glavni adut zreškega turizma je poleg Pohorja, kjer je na Rogli turistični center, še naravna zdravilna termalna voda, ki jo izkoriščajo v Termah Zreče. Bazeni niso namenjeni le zdravljenju, ampak tudi prijetni in koristni rekreaciji.

Zreče so se razvile ob Dravinji, ki priteče izpod Rogle po ozki dolini in se šele na stiku s kamninsko mehkimi in mladimi Podpohorskimi goricami nekoliko razširi. Gričevnati svet okoli naselja krasijo sadovnjaki in vinogradi. Nad mestom pa se strmo dviga pohorski hrbet, na pobočjih zgrajen iz metamorfnih kamnin, na vršni planoti pa so površja pride pohorski tonalit. Pobočja so na gosto prepedrena s potoki, med katerimi so nastala številna slemenja. V spodnjem delu so slemenja obdelana in poseljena s številnimi samotnimi kmetijami in manjšimi zaselki, ki so se razvili na manjših uravnavaх in travnatih pomolih v pobočjih. Kmetije sežejo do približno tisočmetrske višinske znamke, više pa povsem prevladajo gozdovi. Le na najvišjih vrhovih so planje, kjer na kislih travnikih pozno spomladi zacetvijo rumene arnike in drugo pisano cvetje. Pa tudi te travnate planje bi poraščal gozd, če ne bi bilo človeka, ki bi jih stalno kosil ali nanje gnal živino. Ker navdušenje nad

SIDARTA

IGOR MAHER

VELIKI KOLESARSKI VODNIK PO SLOVENIJI

V prenovljeni izdaji Veličkega kolesarskega vodnika je 72 kolesarskih tur v skupni dolžini preko 3300 kilometrov, ki nas popeljejo po vsej Sloveniji, opremljenih z novimi zemljevidi, višinskimi diagrami in GPS sledmi.

S fotografijami bogato opremljena knjiga verno predstavi pokrajino, skozi katero nas vodi pot, ter preko 440 naravnih in kulturnih znamenitosti, opisanih v knjigi in označenih na zemljevidih.

Opisane poti so vseh težav, od zahtevnih gorskokolesarskih tur do udobnih nekajurnih popotovanj izven najprometnejših cest in naselij.

Vsakemu ljubitelju kolesarjenja bo knjiga koristen pripomoček pri načrtovanju kolesarskih izletov in spoznavanju drugačne, manj znane Slovenije.

ISBN 978-961-6027-70-0

9 789616 027700

31,90 €